

۱۸۶۳۳

به نام خداوند بخشنده و مهربان

بحرِ پُرگوهر

(بررسی نمادین حیوانات
در هفت پیکر ظامی و مثنوی مولوی)

لیلا همایون

انتشارات تیرگان

سرشناسه: همت یار، لیلا

عنوان و نام پدیدآور: بحر پُرگوهر (بررسی نمادین حیوانات در هفت پیکر

نظامی و مثنوی مولوی) / لیلا همت یار.

مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۹۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۲۰۷-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

عنوان دیگر: بررسی نمادین حیوانات در هفت پیکر نظامی و مثنوی مولوی.

موضوع: نظامی، الیاس بن یوسف، ۹۵۳۰-۹۶۱۴ق. هفت پیکر- نقد و تفسیر

موضوع: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ق. مثنوی- نقد و تفسیر

موضوع: حیوانات در ادبیات

موضوع: ادبیات در ادبیات

رده بندی سنگره: PIR۴۰۰۹/۱۳۹۵-۹۸۸/ج۹

رده بندی دهکده: ۸۴۰/۸۲۰۳

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۴۳۲۴۱۳

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۸۸۰۳۰۵۹ و ۹۱۲۶۱۱۱۵۱۲

Email: tirgan@yahoo.com / www.tirganpub.com

بحر پُرگوهر

(بررسی نمادین حیوانات در هفت پیکر نظامی و مثنوی مولوی)

لیلا همت یار

طراح جلد مریم میرحسینی مطلق

لیتوگرافی صدف • چاپ خانه صدف • صحافی صدف

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۶ • شمارگان ۵۰۰ نسخه

شماره نشر ۴۱۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۲۰۷-۴

قیمت ۱۷۰۰۰ تومان

فهرست

پیش‌گفتار..... ۹

فصل اول: مبانی نظری

نماد..... ۱۲

تاریخچه‌ی نمادها و سمبل‌ها..... ۱۴

مکتب سمبولیسم..... ۱۵

آیین‌های اساطیری..... ۲۳

نقش نیوانات در نمادپردازی..... ۲۴

هدف از بررسی تطبیقی آثار ادبی شاعران و نویسندگان..... ۲۷

فصل دوم: تجلی نهالین: حیوانات وحشی و صحرایی در هفت پیکر

و مثنوی

ازدها (ثعبان)..... ۳۲

آهو..... ۳۸

ببر..... ۴۲

پلنگ..... ۴۲

پیل (فیل)..... ۴۴

خرس..... ۴۸

خرگوش..... ۵۰

روباه..... ۵۲

سمور..... ۵۵

سنتجاب..... ۵۶

شیر..... ۵۶

۶۵	عقرب و کژدم
۶۷	عنکبوت
۷۰	قاقم
۷۱	کرگدن
۷۲	گرا: (خوک وحشی)
۷۴	گرگ
۸۰	گورخر
۸۴	گوزن
۸۵	مار
۹۲	ملخ
۹۳	مور
۹۶	موش
۹۸	یوز (پلنگ)
۹۹	جدول حیوانات وحشی در هفت پیکر که ماهی متضاد دارند
۱۰۰	جدول حیوانات وحشی در مثنوی که نمادهای متضاد دارند
	فصل سوم: تجلی نمادین پرندگان در هفت پیکر و نه
۱۰۲	باز
۱۰۴	بلبل (عندلیب)
۱۰۷	پروانه
۱۰۹	پشه
۱۱۰	تذرو (قرقاوول)
۱۱۲	حواصل (غم خورک - ماهی خوار)
۱۱۲	دراج
۱۱۳	زاغ

- ۱۱۶ زنبور
- ۱۱۸ سیمرغ (عنقا)
- ۱۲۱ طاووس (طاوس)
- ۱۲۴ عقاب
- ۱۲۶ فاخته (کوکو)
- ۱۲۸ قمری
- ۱۲۹ کبک
- ۱۳۱ کبک
- ۱۳۳ کرکس
- ۱۳۴ مگس
- ۱۳۷ هدهد
- ۱۳۹ جدول پرندگان هفت پیکر که نمادهای متضاد دارند
- ۱۴۰ جدول پرندگان مثنوی و نمادهای متضاد دارند
- فصل چهارم: حیوانات خانگی و اسبی در هفت پیکر و مثنوی
- ۱۴۳ اسب و کره (اسب)
- ۱۴۶ بز و بزغاله
- ۱۴۸ خر
- ۱۵۳ خروس
- ۱۵۵ سگ
- ۱۶۰ شتر (اشتر)
- ۱۶۲ گاو و گوساله
- ۱۶۷ گربه
- ۱۶۹ گوسفند
- ۱۷۳ مرغ

جدول حیوانات اهلی در هفت پیکر که نماد متضاد دارند ۱۷۹

جدول حیوانات اهلی در مثنوی که نماد متضاد دارند ۱۸۰

فصل پنجم حیوانات آبی و دریایی در هفت پیکر و مثنوی

خرچنگ ۱۸۲

ماهی ۱۸۲

نهنگ ۱۸۶

جاری حیوانات دریایی در هفت پیکر که نمادهای متضاد دارند ۱۸۹

جدول حیوانات دریایی در مثنوی که نمادهای متضاد دارند ۱۸۹

فهرست و منابع ۱۹۰

پیشگفتار

بشر در کوشش‌های خود برای شناخت پیرامون خویش از تجربه، حواس و قوای عقلانی کمک می‌گیرد و پدیده‌ها را کشف می‌کند. اما وقتی از محسوسات فراتر می‌رود و درصدد شناخت اموری برمی‌آید که بیرون از حوزه‌ی حواس و تجربه‌ی اوست، درک و بیان آن‌ها دشوارتر می‌شود لذا ناگزیر برای تبیین آن‌ها کم و بیش از احساس و تخیل کمک می‌گیرد و به ناچار از زبان رمزی استفاده می‌کند و برای نشان دادن یا مجسم ساختن آن چه که نمی‌تواند تعریف کند یا بفهماند، از کلمات و اصطلاحات نمادین استفاده می‌کند زیرا بیان آن با زبان عادی - که مربوط به محسوسات است - بسیار دشوار و غیرممکن می‌نماید و گوینده ناچار می‌شود از ظرافت‌هایی که قدرت تأثیر زبان را ارتقا می‌دهد، استفاده کند و در نتیجه کار به صورت رمز و نمادین درمی‌آید و این بیان رمزآمیز باعث غنای زبان می‌شود.

بنابراین طرح سخن به شیوه‌ی نمادین و به کارگیری تمثیلات ادبی، کوششی در جهت زیندگی و جلای متن محسوب می‌شود.